

FORMIDLINGSPLAN 2024-2028

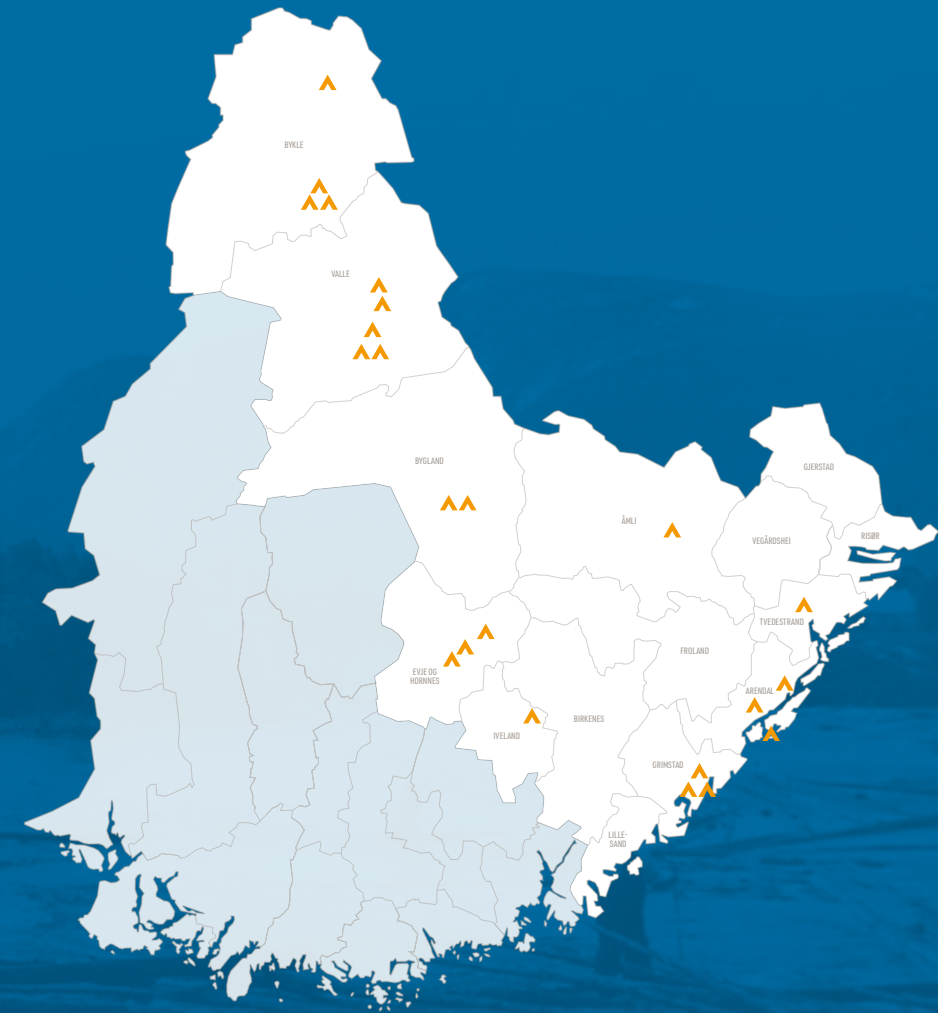

AUST-AGDER MUSEUM
OG ARKIV IKS

www.aama.no

Aust-Agder museum og arkiv (AAMA) består av fire avdelinger som befinner seg på tre administrative steder: KUBEN i Arendal, Setesdalsmuseet på Rysstad og Sjøfartsmuseet i Aust-Agder i Grimstad. Siden alle avdelingene har flere formidlingsarenaer, er institusjonen spredd geografisk over hele tidligere Aust-Agder. Alle avdelingene arbeider aktivt med forvaltning, forskning og formidling av lokal kultur og historie, og å gjøre dette levende og tilgjengelig for befolkningen.

Denne planen beskriver AAMAs overordnede mål og strategier for formidling. Den enkelte avdeling vil ikke beskrives konkret i denne overordnede planen, men avdelingenes formidlingsmål vil fremkomme i virksomhetsplaner og handlingsplaner.

1. HVA ER FORMIDLING

Formidling er en av våre kjerneoppgaver, og bindeleddet mellom AAma og publikum. I denne planen er formidling definert som en funksjon eller oppgave AAma har ift. å gi ulike målgrupper kunnskap og opplevelser i form av eksempelvis utstillinger, pedagogiske opplegg, omvisninger, presentasjoner, foredrag, publikasjoner og lignende. Formidlingen kan være analog og digital.

Formidling i forhold til forvaltning

Tilgjengeliggjøring er en viktig del av AAma sitt forvaltningsoppdrag. I denne planen vil tilgjengeliggjøring innebære å synliggjøre historisk materiale for publikum med kun metadata, mens formidling vil være å bruke materialet og ev. metadata til å fortelle en historie og gi en opplevelse.

Formidling i forhold til forskning

I denne planen vil forskning være prosessen som leder frem til ny kunnskap og økt viten, mens formidling vil være måten dette presenteres for publikum.

2. OVERORDNEDE FØRINGER FOR FORMIDLING

AAma sitt formidlingsarbeid er forankret i strategiplan for *Aust-Agder museum og arkiv 2024-2028*, vår selskapsavtale, samt nasjonale og internasjonale styringsdokumenter og retningslinjer for museum og arkiv.

2.1 EKSTERNE FØRINGER ICOMS ETISKE REGELVERK

I ICOMs museumsdefinisjon, vedtatt august 2022, slår man fast at et museum skal forske, tolke og vise frem både materiell og immateriell kulturarv. Museene skal være åpne, tilgjengelige og inkluderende.

STATLIGE FØRINGER

I Meld. St. 23 «Musea i samfunnet - Tillit, ting og tid» legges det frem et langtidsperspektiv med utviklingstrekk frem mot 2050. Noen av de prioriterte områdene som trekkes frem der, og som vil være førende for vårt formidlingsarbeid er:

- Formidlingen skal være relevant
- Høy faglig kvalitet
- Mangfold
- Aktiv deltakelse
- Samarbeid med eksterne
- Digital formidling

Stortingsmeldingen legger vekt på å nå ut til et bredt publikum, nye grupper og aktiv deltakelse. Formidlingen skal være aktuell, relevant og engasjerende. Analog og digital formidling må utfylle hverandre. For å nå ut til nye grupper og for å løfte frem flere stemmer og nye historier trengs det systematisk jobbing.

I Meld. St. 7 «Arkiv» trekkes det frem at for å stimulere til mer bruk av arkiv trengs det aktiv formidling og tilrettelegging. Digital formidling er viktig da dette har fordelen av å nå et større publikum. Videre påpekes det i NOU 2019:9 «Fra kalveskinn til datasjø», at nye teknologier bør brukes og utvikles for å formidle arkiver som folkeopplysning og som invitasjon til å benytte den til egne undersøkelser.

DEN NASJONALE LÆREPLANEN

I den overordnede delen av *Kunnskapsløftet 2020* er historisk og kulturell innsikt og forankring en viktig del av verdigrunnlaget for opplæringen. Innsikt i vår historie og kultur er vesentlig for utviklingen av elevenes identitet og bidrar til å skape tilhørighet til samfunnet. Som kulturhistorisk institusjon er vi en naturlig bidragsyter til skolens arbeid med å «forankre den enkeltes identitet i et større fellesskap og i en historisk sammenheng» (Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020).

ANNET

Andre viktige styringsdokumenter for formidling er de årlige tildelingsbrevene fra Kulturdepartementet og Agder fylkeskommune.

2.2 INTERNE FØRINGER STRATEGIPLAN

I strategiplanen for 2024-2028 er våre overordnede mål følgende:

- AAma skal være synlig og relevant for det samfunnet vi er en del av, og vise at fortiden er en del av nåtiden.
- Alle skal føle seg velkomne til å besøke og bruke oss. Vi skal ha et bredt og inkluderende tilbud. Mangfoldsperspektivet skal være grunnmuren i arbeidet vårt.
- AAma skal være en synlig og solid kunnskapsinstitusjon ved å drive med forskning, formidling og forvaltning av høy kvalitet.
- AAma skal være en innovativ og lærende organisasjon med evne til endring. Vi skal ha solid økonomi, god målstyring og langsiktig planlegging.

Dette vil være førende for hvordan vi skal drive formidlingsarbeidet vårt i denne perioden.

SELSKAPSAVTALEN

Vedtektene i selskapsavtalen regulerer det overordnede formålet til AAmA, og sier også noe om hva og hvordan vi skal formidle.

Aust-Agder Museum og Arkiv IKS skal forvalte, drive og utvikle museums- og arkivfeltet i Agder ved å:

- arbeide for at verdifulle kulturminne, bygninger, gjenstandar, arkiv og andre informasjonsberarar av historisk og administrativ verdi blir samla inn, tekne vare på og gjort tilgjengelege for allmenta, for forskning, kulturelle og administrative formål
- aktivt formidle samlingane til institusjonen og avtalepartane saman med historia og kulturarven i fylket slik at det fremjar velferda og dei demokratiske rettane til innbyggjarane. Barn- og unge skal prioriterast i formidlinga
- arbeide aktivt med forvaltning, forskning, formidling og publisering, gjere Agders kultur og historie levande for befolkninga og bidra til aktiv distriktsutvikling i Agder

- vere faginstans for deltakarane i museums- og arkivfaglege spørsmål
- utvikle fagleg og administrativ kompetanse ved lokale museum og samlingar og arbeide for at lokale kulturminne og lokal tradisjon blir tekne vare på
- ta på seg betalte oppdrag for offentlige og private organ, og kan også administrere eksternt finansierte prosjekt innanfor sitt arbeidsfelt.

VISJON OG VERDIER

Vår visjon gir også føringer for hva, og hvordan vi skal drive formidling.

AAmA sin visjon er «Vel bevart – godt fortalt».

- Aust-Agder museum og arkiv skal være en døråpner til fortid, samtid og framtid og et ledende fagmiljø for arkiv og museum.

- AAmA skal være en viktig og relevant møteplass for hele befolkningen i Aust-Agder og tilreisende.
- AAmA har et samfunnsaktuelt perspektiv.

Våre verdier reflekterer de holdninger som AAmA strekker seg etter og vil være retningsgivende for vårt arbeid med formidling. Våre verdier er: Kunnskapsrik – Pålitelig – Samlende – Nyskapende - Stolt

Dette betyr at formidlingen skal bygge på forskning og være oppdatert. For at vårt publikum skal interessere seg for det vi vil fortelle, må formidlingen være engasjerende og ta i bruk ulike metoder slik at vi når ulike mennesker. Vi skal være samlende og inkluderende, så alle publikumsgrupper kan kjenne seg velkommen og oppleve at vi er der for dem.

3. MÅL FOR FORMIDLING

De overordnede målene for formidling er hentet fra strategiplan for AAma 2024-2028.

- Gjennom samarbeid og dialog skal vi jobbe for å gi nye perspektiver på historien og skape refleksjon gjennom relevant formidling.
- Vi skal gjennom publikumsutvikling og brukerinvolvering tilby og tilrettelegge for et bredt, mangfoldig og inkluderende tilbud.
- Gjennom aktiv medskapning skal vi gi underrepresenterte grupper en tydeligere plass i samlingene og historiene som fortelles.
- Vi skal skape interesse for og formidle kunnskap om vår historie, og bidra til refleksjon, innsikt og kritisk tenkning.

4. FORMIDLINGSOMRÅDER/ KANALER

Formidlingen utvikles både lokalt i den enkelte avdeling, og på tvers av organisasjonen. AAma har en egen faggruppe for formidling for barn og unge som består av pedagoger og formidlere fra alle avdelingene. Denne gruppen jobber hovedsakelig med å utvikle formidlingsopplegg som brukes på tvers i organisasjonen, men det er også et viktig forum for kompetanseutveksling og kvalitetssikring av formidlingsarbeidet.

4.1 PEDAGOGISK TILBUD TIL SKOLER OG BARNEHAGER

Mål: Formidlingen til barn og unge i skole og barnehage skal være aktuell, kunnskapsbasert, engasjerende og nyskapende. Vi skal ha pedagogiske tilbud som skoler og barnehager i hele Agder kan benytte seg av.

Tiltak:

- Alle våre pedagogiske opplegg for skoleklasser skal utarbeides i tråd med gjeldende læreplaner.
- Målgruppen skal involveres mer i utviklingen av tilbudet for å sikre relevans og skape engasjement.
- Flere av våre tilbud skal inneholde en form for aktiv involvering av elevene. F.eks. verksteder, rollespill, oppgaveløsning, dialog ol.
- Vi skal ha tilbud gjennom DKS hvert år.
- Vi skal se på muligheten for å utvikle digitale undervisningsopplegg.

4.2 FORMIDLING TIL VOKSNE

Mål: Våre tilbud til voksne skal være relevante, mangfoldige, kunnskapsbaserte, løfte frem nye perspektiver, være inkluderende og skape nye møteplasser.

Tiltak:

- Vi skal tilby et variert program, tilpasset de ulike fagområdene og regionale forskjellene i de ulike avdelingene.
- Vi skal knytte til oss nye samarbeidspartnere som kan bidra til å løfte mangfoldet og hjelpe oss å nå nye målgrupper.
- Vi skal løfte frem nye perspektiver og formidle disse gjennom blant annet foredrag, utstillinger, omvisninger og fagartikler.

4.3 FORMIDLING TIL BARN OG UNGE

Mål: Vi skal ha et variert tilbud som vekker nysgjerrighet og undring, og som tiltrekker seg et mangfoldig publikum og favner flere generasjoner.

Tiltak:

- Formidlingen skal være basert på aktivisering, opplevelse og deltakelse.
- Aktivitetene skal tilpasses de ulike fagområdene og regionale forskjellene i avdelingene.
- I sommersesongen og andre skoleferier skal det være et eget tilbud til barn/barnefamilier, f.eks verksteder, skattejakt eller tilpassede omvisninger.
- Vi skal involvere barne-/ungdomsgrupper mer i utviklingen av tilbudet for barn/unge
- Vi skal ha gratis tilbud til lavinntektsfamilier og flyktninger/asylsøkere for å sikre mulighet for deltakelse for alle.

4.4 UTSTILLINGER

Mål: Vi skal ha utstillinger av høy faglig kvalitet som er engasjerende, relevante og som stimulerer til refleksjon.

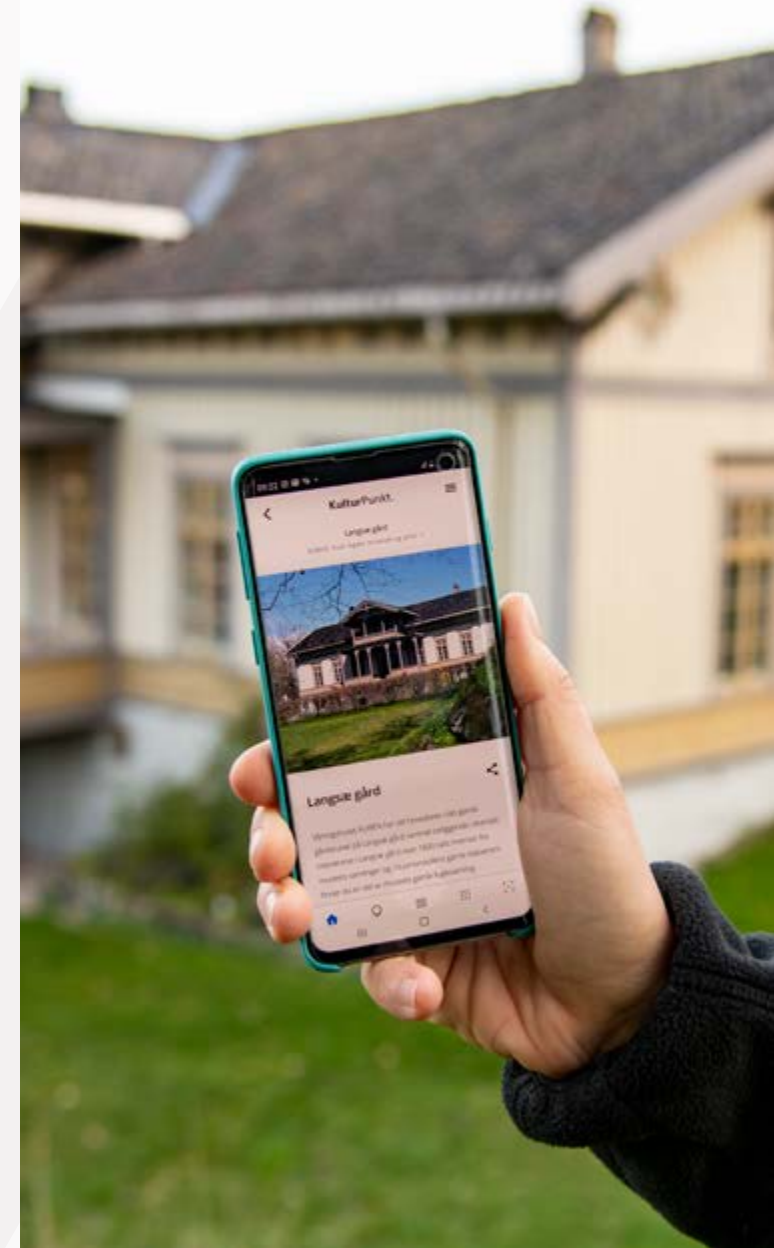
Tiltak:

- Utstillingsproduksjonen gjennomføres i henhold til den felles utstillingsplanen for AAMA.
- Hovedmålgruppen skal involveres tidlig i utviklingen av utstillingen for å sikre relevans og inkludering.
- Mangfold og samfunnsaktualitet skal alltid være en målsetning for våre utstillinger.
- Alle faste utstillinger skal være relevante for den enkeltes avdelings fagfelt/fokusområde.
- Våre utstillinger skal baseres på aktuell forskning og oppdatert kunnskap.
- Det skal utvikles pedagogisk opplegg til alle våre basisutstillinger.
- Vi kan aktivere publikum i utstillingene gjennom interaktivitet og ny teknologi.
- Nye utstillinger skal, så langt det er mulig, tilfredsstille krav til universell utforming.

4.5 DIGITAL FORMIDLING

Mål: Digital formidling skal gi en fullverdig opplevelse, men og være en smakebit som stimulerer til økt besøk på våre fysiske besøkssteder, samt bidrar til økt bruk av det materialet vi forvalter.

- Vi skal videreutvikle de kanalene vi allerede bruker, som blogg, nettartikler og podcast, og hele tiden vurdere om nye kanaler kan være aktuelle.
- Det skal jevnlig publiseres nye digitale fagartikler og podcaster.
- I alle utstillingsprosjekter skal man vurdere hvilke digitale verktøy som kan være med for å løfte publikums opplevelse.
- Vi skal ha fokus på digital formidling rettet mot ungdom gjennom utvikling av et digitalt escaperoom.
- Den digitale formidlingen skal oppfylle krav til universell utforming.

5. KOMPETANSEHEVING

Mål: AAma skal ha dyktige formidlere som skaper begeistring og gir våre besøkende gode opplevelser.

Tiltak:

- Egen faggruppe for formidling skal sikre kompetanseutveksling mellom avdelingene, inspirere og være en felles plattform for formidlingsarbeid.
- Kompetanseheving gjennom kurs og etterutdanning for å sikre at våre ansatte er oppdatert på nye metoder og formidlingsformer.
- Delta aktivt i lokale og nasjonale nettverk.
- Alle museumsverter/omvisere skal få god faglig opplæring av våre pedagoger for å sikre høy faglig standard.

6. TILGJENGELIGHET

Mål: Vår formidling skal være tilgjengelig for alle

Tiltak:

- Universell utforming skal være et mål både utendørs og innendørs der det er mulig i forhold til antikvariske hensyn.
- Vi skal ha fokus på at pris ikke skal være et hinder for besøk, og skal ha egne løsninger for lavinntektsfamilier og flyktninger.
- Vi skal bruke et klart og lettlest språk, med en størrelse og plassering av tekst som gjør det tilgjengelig for flest mulig.
- Våre nettsider skal utformes etter gjeldene standarder for universell utforming.

7. REVISJON AV FORMIDLINGSPLAN

Planen skal revideres i 2025.

